

Шарагіна О. В.,
аспірант кафедри української літератури
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ХУДОЖНЄ МОДЕЛЮВАННЯ ТИШІ ТА МОВЧАННЯ В ПОЕТИЧНІЙ ПАЛІТРІ МИКОЛИ ВІНГРАНОВСЬКОГО

Анотація. У статті проаналізовано поетичні твори Миколи Вінграновського. Здійснено спробу з'ясувати реалізацію світоглядно-естетичної позиції автора через комунікативні конструкції *naturalis silentio* (тиші) та *homo silentio* (мовчання). Доведено, що панівне місце в творчій палітрі митця посідає природне безголосся в натурфілософській, кордоцентричній та екзистенційній площинах ліричного тексту.

Ключові слова: натурфілософія, кордоцентризм, екзистенціалізм, *homo silentio* (мовчання), *naturalis silentio* (тиша).

Постановка проблеми. Микола Вінграновський – представник шістдесятників, які ввійшли в «гучну» літературу зі свідомим відмежуванням творчості від соціокультурних замовлень. Його увага акцентувалася на вічних загальнолюдських істинах – суверенній духовній субстанції мистецького простору, що набувала особливої актуальності в поетичному світі українських літературних сподвижників. Як стверджує дослідник творчості митця Т. Фоміна, художній доробок культурної еліти другої половини ХХ століття «репрезентує взірць позачасової поезії, «чистої» лірики» [8, с. 161]. Саме така лірика віддзеркалювала естетичні цінності в доробку М. Вінграновського. Його протистояння ідеологічному пресуванню зумовило «другу хвилю» поезії, що відзначилася філософською мудрістю й виваженістю художнього світовідчуття поета. Зосереджуючись на поетичному слові митця, літературознавець І. Дзюба дає таку характеристику: «Воно в нього буває грізне, суворе й лапідарне, та завжди ненапружено точно, буває тихо-грудне, як мова смутку, тверде, як виважене оскарження, тривожне до людства, як стук костура сліпого...» [4, с. 570]. Незважаючи на цей вичерпний аналіз творчості лірика, нас цікавить його «тихо-грудне слово», яке виділяється вишуканою метафоричною формою та імпліцитно-інформативним підтекстом у всій повноті його «невербального вираження» [6, с. 820].

Метою статті є осмислення кодів тиші й мовчання в ліриці Миколи Вінграновського, дослідження їхнього художнього моделювання в поетичному просторі митця.

Джерельну базу публікації склали художні тексти М. Вінграновського, а також літературознавчі праці відомих українських дослідників, а саме: «З криниці літ: Микола Вінграновський» І. Дзюби, «Віхи життя і творчості М. Вінграновського» В. Моренця, «Гармонія парадоксів як художнє надзавдання: Микола Вінграновський» Л. Тарнашинської. Чимало спостережень в обраному нами контексті простежується в наукових дослідженнях Т. Бахтіярової, І. Борисюк, Т. Мішеніної, Т. Салиги, М. Фоміної.

Виклад основного матеріалу. Репрезентація кодів тиші й мовчання в ліричному тексті М. Вінграновського як поліаспектного вияву суспільно-політичного, культурно-ідеологічного та художньо-естетичного явища вирізняється індивідуальни-

ми особливостями, що закладені в підтекстовій структурі його віршотворення. Контраверсійність безголосся в ліриці поета досягла апогею в натурфілософській площині мистецького простору. На думку І. Борисюк, його «гра зі звуком і значенням створює семантичні розлами та зсуви, крізь які темніють глибини прамови» [2, с. 44]. Езопівське трактування *naturalis silentio* та *homo silentio* в творчості митця дефінувало нову якість поезії, що сфокусувалася на філософсько-психологічній проблематиці духовного мікросвіту індивіда. Пейзажний образ, заснований на єдності зорових і слухових вражень [1, с. 11], виводив за межі особистої екзистенції, вдало мігрував у натуралістичний контекст віршів.

Репрезентація кодів безголосся активно здійснювалася в натурфілософському розтині поетичного світу М. Вінграновського, у якому тиша й мовчання відзначалися позитивною конотацією. Т. Мішеніна зазначає: «Тихі звуки поет використовує як естетичну платформу задля передавання глибини станів довкілля, «проживання» природного явища своєї сутності» [5, с. 222]. Персоніфікована тавтологія посилює сакраментально-онтологічне значення образу *naturalis silentio* в поетичних рядках, наприклад: «Спить жадання якесь тасмиче / На всевітнім святковім чолі, / Тиша тишу по імені кличе» [3, с. 72]. А у вірші «Затям собі на віки вічні» її інтенцію посилює тавтологічний епітет: «На тихі тиші і на січі» [3, с. 169], що в античному контексті якісно підкреслює власну важливість. Особлива акцентуація поета на безголосці у світі природи свідчить про те, що в його пейзажній ліриці, як констатує Л. Тарнашинська, часто звучить «тиха-тиха тишина – як неодмінна умова самовслухування поета в себе і вслухування його у світ природи» [7, с. 319]. Такі вишукані тропічні сполучення виступають в різних поетичних іпостасях, наприклад: «*лимонній тиші*» [3, с. 194], «*жовтій тиші*» [3, с. 226], «*шовкову тишу*» [3, с. 258], «*тиша – сіра миша*» [3, с. 263]. Філігранна поліфонія природного безголосся надає йому низку різновекторних характеристик, які вдало репрезентують сенсоріку кольору, смаку, дотику. Недаремно Л. Тарнашинська стверджує: «М. Вінграновський – поет надчуттєвий: слово його сягає чуттєвої глибини, розростається «углиб речі». Він пізнає це слово на смак, дотик, колір, температуру, запах, звук тощо» [7, с. 309]. У вірші «Ходімте в сад. Я покажу вам сад» персоніфікований образ тиші підсилюється алітерацією та набуває особливого спокою: «*І сонна тиша сонним язиком / Шепоче саду сиву коліскову*» [3, с. 183]. Цим підтверджується медитативна атмосфера поетичного простору. Образне поле безголосся урізноманітнюється фітонімом культурної рослинності: «*Зимовий сад під вороном білів, / Стояли очі у вікні сухому. / Смеркалося. Година йшла на сьому. / Життя лежало тихо як посів*» [3, с. 304]. Вдале порівняння буттєвого концепту існування з посівом підкреслює значимість тиші як онтологічної категорії. Небесна сфера в ліриці М. Вінграновського доповнює земну, чим витворює особливу гармонійну

дійсність. Таку ж думку підтверджують слова Л. Тарнашинської, яка наполягає: «Есхатологічні дисонанси покликані лише увиразнювати відцентрову напрямну цієї гармонії в нескінченній боротьбі протилежностей» [7, с. 306]. Дуальність спостерігається в таких поетичних рядках: «Він оглянувся на всесвіт – простиралась / Небесна тиша в збурені поля, / А перед ними повільно оберталась / Хрестами перехрещена Земля» [3, с. 111]. Картина польового спокою змінюється руховим пожвавленням, чим створює особливу звукову гаму, а пейзажний контраст небесного безгоміння підкреслює актуальність незвучності. Ця тема продовжується в таких рядках: «На крило небокраю сіла хмара в червоній хустині / І задумалась, тиша, над краєм Землі» [3, с. 57]. Перехід *naturalis silentio* як «одухотвореної (оживленої, олюдненої) природи» [9, с. 34] в контрастне поле «землі» підкреслює важливість медитативного простору небесної сакраментальності: «Земля ж спочила тихо просто неба» [3, с. 70]. Усі земні звуки притягуються до природного безголосся, яке є першопочатком, огортає та заспокоює: «І, тихий туман, пригорнувши до себе, / Вечеряє поле піснями з долин, / Над селами й полем вечеряє небо, / Вокаючи в ріки хлібини хмарин» [3, с. 61]. Анаколуф посилює персоналізований образ туману, сутність якого априорі «дихає тишею». Усе живе готується до переходу в інший часовий вимір, де поступається *naturalis silentio*, яке презентує всемогутність: «І тихо видно білі дива, / На руку руку ніч кладе...» [3, с. 159]. У вірші «На Псло, на Ворсклу, на Сулу» докільця замовкає: «Притихли далі охололі, / І висвист птичого крила / Затих над хвилею і в полі, / І небо падає поволі / В холодній краплі із весла» [3, с. 233]. Код тиші з Господнього світу переходить у стихію води, яка в емоційній сфері людського, увиразнюючись параномазією, набуває особливої тихості: «Обливають душу сині води, / І до серця серце тихо водить / Синій клич купальської весни» [3, с. 269]; «на тиху свою воду» [3, с. 272]. Цікавою є поезія «Країно чорних брів й важких повільних губ», у якій майстерність репрезентації коду тиші акцентується на зливанні двох бінарних сфер: «Лиш очерет навстоячки щось пише, / Навпомацки пошептілії воді, / І над водою й очеретом тиша / Виводить в небо зорі золоті» [3, с. 391]. Розбіжності між небом і водною стихією спостерігаються в звукових варіаціях «шипіння» – аналогії беззвучності та «крикання» – звуку, що посилює важливість *naturalis silentio*.

Витончена презентація концептів безголосся знайшла втілення в інтимній ліриці М. Вінграновського. Концептосфера тиші й мовчання у віршах поета позиціонувала як невимущену легкість юних почуттів, так і глибоке осмислення таємниці кохання. Л. Тарнашинська слушно наголошує, що в поезії М. Вінграновського активно розгортається «еволюція омовлення інтимного почуття: від вибуховості, пристрасті, шалу до тихої печалі зрілості людського віку» [7, с. 317]. Вона охоплює стосунки чоловіка й жінки в сакраментально-медитативній та екзистенційно-реалістичній площині кордоцентричної системи поетикального світу лірика, у якому звукові варіації невербальних комунікантів *naturalis silentio* та *homo silentio* тонко оповивають просторовий світ ліричного героя. Це свідчить про те, що будь-яка дія в особистих стосунках закоханих супроводжується особливою святістю безголосся. У вірші «Вінок на березі юності» авторові пригадуються молоді роки, коли всі його кохані жінки «Намхненні скромністю і тихою любов'ю, / Вони мені сердечністю цвіли, / Вони були завжди самі собою, / Та з іншими ніколи не були!» [3, с. 80]. Енігматичність таких стосунків окреслюється анепіфорою, яка акцентує на істинній самовіддачі жінки чоловікові. У поезії

«Ви, як стежка, кохана» розмова між закоханими стишується вже на підсвідомому інтуїтивному рівні: «Бо у ваших долонях голос мій потихеньку співа, / Тихоплинні слова коливають його. / Заєднайте, спочиньте...» [3, с. 57]. Наявний анаколуф підкреслює таємничість високого почуття, дає змогу домислити подальший безголосий розвиток дії.

Дефінування тиші у вірші «Чорна радуга» набуває онтологічного значення, адже автор наголошує, що істинність спілкування між закоханими полягає в повному німотному безголосі, яке здатне витворити вічне почуття любові: «Спалив без свідків, язиків, очей – / Лиш ви і я. Удвох. Обоє. Тихо. / Хто ж дасть мені хоч ніч із тих ночей? / Із тих одвертостей хоч крихітливу крихту?» [3, с. 104]. Наявні еліпси приховують недосказання, яке повинен підхопити реципієнт і потрактувати в особистісному вимірі розуміння любові, а параномазія надає гіперболічного відтінку святості. Архетип дороги, майстерно огранений епаналепсисом, у вірші «Дружиною мені приснились ви» трансформується в часову площину, протягуючи інтимність безголосся на все життя нероздільної пари: «Ми з вами ідемо дорогою старою, / Дорогою старою, по дорозі, / І боли не болять мені, і тихо» [3, с. 175]. В уяві митця таке кохання априорі не може бути гучним, воно повинне берегти таємницю, про що свідчать такі рядки його поетичних творів: «Мені приснились ми. Схвильовано і тихо» [3, с. 120]; «Цієї ночі – уночі / Ми тихо говорили...» [3, с. 160]; «У білій лодії тоді ми попливемо / По водах любовців між берегами ночі. / І голоси у гніздах ластівочі / Стихають тихо... Золоте зерно» [3, с. 194]; «Я наче в сні тебе ловлю, / Навколо тиша ні шелесне. / Благословляю і ловлю / Твоє чоло двадцятишесне» [3, с. 195]; «Заспіваю твоє ім'я, / Твоє тихе ім'я вишневе» [3, с. 357]. У наведених рядках святість безголосся презентується в найменших деталях, що свідчить про дуже трепетне ставлення автора до цього благородного почуття. Інтимність мовчання простежується в майстерній вражальності анаколуфа: «Сміятись Вам, мовчати Вами, / Вашим ім'ям сповнять гортань / І тихоплинними губами / Проміння пальчиків гортань...» [3, с. 151]. Зумисна граматична неузгодженість речень надає очікуваного ефекту: підкреслює радість коханої та водночас наголошує на витонченому ставленні чоловіка до жінки, коли боязно сполохати це сокровенне відчуття. У вірші «Блакить на душі... забув, коли мовчав...» концепт любові знаходить свої витoki в *naturalis silentio*, яке виражається поєднанням епаналепсису та алітерації-«шипіння»: «Люблю тебе. Ми думаєм одне. / За білим чорне, поза ним червоне. / Не вітер тишею, а тиша вітром дме, / І тане мак, в червоному чорне тоне» [3, с. 257]. Щоб порушити святість цього відчуття («І спокій повнить груди і думки...» [3, с. 90]), автор наголошує: «Мовчи, любов! Мовчить, буремні далі!» [3, с. 90]. Риторичні оклики акцентують на непотрібності звуку, чим витворюють особливе середовище для інтимної сфери особистості. Це свідчить про те, що перманентний стан тиші й мовчання в ліриці М. Вінграновського відіграє важливу роль в інтимних стосунках чоловіка та жінки, що зумовлює абсолютний апофеоз істинності цього почуття.

Інтенціональне значення кодів тиші й мовчання М. Вінграновського презентується в екзистенційній площині ліричного тексту на аутокомунікативному рівні переважно пізнього періоду його творчості. Потреба в безголосі досягає свого апогею в жаданому спокої ліричного героя. Вишукана метафоричність підкреслює непереборний персоналізований фізіологічний стан, коли «губи вечеряють чистим мовчанням» [3, с. 61],

хочеться «очима тишу цілувати» [3, с. 123]. Це спонукає до пошуків існування в безмовному вимірі, коли пізнається сенс буття, який спонукає до роздумів над власним призначенням. У вірші «Вінок на березі юності» завдяки виражальності полісиндетону автор наголошує: «Бажав би я усе життя мовчати: / Творити труд свій, і для мрії жити. / І не спішишь страждати і любити» [3, с. 82]. Він намагається знайти себе, щоб, збагачуючи духовну скарбницю культури, мати змогу передати одвічні істини наступним поколінням. Такий перетин рубікону блаженства спонукає до певного заціпеніння: «Боюсь поворохнутись... тишина... / Я ще не знав такої легкості й свободи: / Чи то весни коліска запашина / Мене гойнула в чисті небозводи» [3, с. 68]. Апосіопеза посилює бажання діткнутися такого блаженства й осмислено сфокусуватися на корпусі власних інтенцій. Безголосся переходить в абстрактний вимір, у якому відбувається невербальний комунікативний акт у позапросторі людського існування. Повертаючись у реальність, ліричний герой не відпускає тишу, вона супроводжує його шохвилини: «Розвиднівсь день! / Мій тихий путівець, / Мій кожен крок Земля благословляє!» [3, с. 81]. Прожити мить є тим загадковим і неповторним, що вже на підсвідомому рівні огортається суцільним безслів'ям. Виникає прагнення не лише просторового затишку, а й міжособистісної невербальної комунікації: «Чи, може, хто з благословенним словом / До мене в душу стиха нахиливсь...» [3, с. 68]. Апосіопеза в процитованих рядках підсилює роздуми над кожним «тихим словом» у сутності буття ліричного героя.

У вірші «Між очеретом зорі під Десною» М. Вінграновський закликає до виваженого безголосся, яке є предтечею сказання: «Я обнімаю слово. Відлітає / До тисячі іще маленька тиша» [3, с. 312]. А завдяки градаційному нагнітанняю подій у поезії «За літом літо лове» вчувається всеохопне самозречене мовчання, яке здатне загоїти рани: «Що посміхалося – сьогодні у думі. / І що журилося – не журиться, мовчить. / Мовчить печаль, і сум мовчить у сумі. / І ти мовчиш» [3, с. 140]. Навіть «Мовчання, й те мовчить» [3, с. 140]. Лише воно спонукає до переосмислення проблематичності існування, чим надає відповіді на одвічні загадки буття.

У мистецькій царині поета вагоме місце приділяється екзистенціалу самотності, що майстерно репрезентується кодами безголосся, які експлікують біль і страждання ліричного героя. Т. Салига зазначає: «Образ тиші <...> у М. Вінграновського доволі поширений. Тишу треба чути. Це екзистенціальний вибір ліричного суб'єкта, що може репрезентувати вибір самотності, усвідомлення, що із життям ти наодинці – сам на сам, але це не означає втечі від нього» [3, с. 17]. У вірші «Боюсь поворохнутись... Тишина...» автор із жахом констатує: «Нема нікого... тиха тишина...» [3, с. 68]. При цьому тавтологія посилює її фатальність, а трикрапковість трансформує у світ співпереживання цієї самоти. У поезії «Привіт тобі, ріко моєї долі!» це відчуття набуває особливої гостроти, поліфонія живих голосів затихає: «Мій світ стоїть мені уперше знов! / І тихну я, і світ у тиші плаче...» [3, с. 90–91]. В однійменному вірші посилюється німотою – «мертвим безголоссям»: «Зазимую тут і залітую, / В цій великій хаті не своїй, / У кутку відтихну, відлютую, / Намовчує у тумряві німій» [3, с. 153]. Градація вдало передає зболенний емоційний стан ліричного героя, дозволяє простежити його дії в подальшому. Він обирає безслів'я, щоб якнайтонше підкреслити його значення в комунікативному аспекті.

Декодування homo silentio через екзистенціал самоти в ліриці М. Вінграновського, на думку Л. Тарнашинської, ілю-

струє нагнітання цього стану саме «за допомогою функції зовнішнього мовчання, що розмикається в текст» [7, с. 319], надаючи йому естетичної довершеності. У вірші «Демон» автор із болем наголошує: «Мовчу! Мовчу... / Я спомин жєну! / Я серцем вистукав всесвітню домовину / Її всесвітню тишу крижану / Я проклинати буду до загину!» [3, с. 108]. У природно-людському просторі невербальної комунікації коди безголосся набувають негативної конотації. Займенникова анафора, акцентована на першій особі, підкреслює важливість індивідуальної немовності. Такий перманентний стан беззвучності зумовлює абсолютну ізоляцію у вірші «Не руш мене. Я сам сумую», у якому герой із відчаєм констатує: «Переживу. Перечорнію. / Перекричу. Пронаду. / Зате – нічого. Все. Німію» [3, с. 286]. Автор свідомо декларує звукові контрасти, причому надає перевагу тиші, яка в певному інформативному акті досягає бажаного ефекту.

Модифікація homo silentio та naturalis silentio в поезії М. Вінграновського фокусується на екзистенційних відчуттях втрати й розлуки ліричного героя. Зокрема, така презентація безголосся не лише торкається суб'єктної передачі інформації, а й переходить у суб'єкт-об'єктне поле репрезентації інтенційної парадигми митця. У вірші «Ворон» біль розчарування вдається втамувати через безслів'я: «А дівча поникло під тополю, / Там, де хміль заплівся із kwasолею, / Там, де можна плакати і мовчати» [3, с. 69]. Проте не завжди ридання спонукає до благодатного спокою, у поезії «Ти плачеш. Плач. Сльозам немає влади» воно може викликати повне заціпеніння: «Ти плачеш. Плач. Втішати я не ладен. / Душа моя холодна і німа» [3, с. 76]. Негативного домінування naturalis silentio набуває в поезії «Демон», у якій за відсутності коханої існування перетворюється на суцільну муку: «Нема мене – якщо тебе нема! / Немає космосу, якщо тебе не буде! / Нема нічого! – хаос, і п'їтьма, / І вічне царство тиші і огуди!» [3, с. 107]. Розкішна гама синтаксичних фігур (градація, епаналепсис, еліпс, полісендитон) спонукає до особливої реценції написаного, адже якісно репрезентує кульмінаційний момент у житті ліричного героя.

У рядках вірша «Кінотриптих» автор сумовито наголошує: «Триста ночей я губами квітчав / Твою сірооку голову / Триста ночей я страждав і мовчав, / Повен бажань і голоду» [3, с. 132]. Анепіфора, яка підкреслює тривалість розлуки, посилює значення homo silentio. Полісиндетон у поезії «Б'ють в доміно – з ногами стіл ввігнали», маркуючи страждання ліричного героя, акцентує на негативній конотації безголосся: «Нема мені тут моря! Я мовчу, / Мовчу і дихаю, і світ, як подих, рветься, / І тихну я, і, тихнучи, лечу // На затонулий острів твого серця» [3, с. 148]. Межовий поріг болю в ліриці М. Вінграновського експлікується абсолютноною німотою не лише ліричної героїні («Убога, сіра, запрацьована, / З очима повних німоти, / Стоїть хто-ким відцілована – / Любове, ти це чи не ти?» [3, с. 224]), а й героя («Ти вся – із щастя! І з тобою / Ще не вітається печаль, / Та біль з розлукою німою, / І нєлюбіві чорна даль» [3, с. 331]). В обох випадках градація, еліпси й риторичні фігури, які посилюють негативне значення безголосся, наближають реципієнта до повного розуміння поетичного твору.

Висновки. Майстерність репрезентації концептів тиші та мовчання в поетичній палітрі М. Вінграновського відзначається вишуканою мережею тропів і стилістичних фігур, таких як алітерація, анаколуп, анафора, епітет, параномазія, персоніфікація. Персоніфіковані конструкції тиші й мовчання в пейзажній ліриці раннього періоду творчості митця сягають нагурфілософських вершин його поетичного слова. Коди

безголосся експлікуються в ментальні фігонімічні образи, які презентують онтологічне єднання двох світів, коли особливої цінності набуває природна беззвучність. Окрім цього, особлива увага звертається на інтимну лірику М. Вінграновського, у якій декодування homo silentio та naturalis silentio здійснюється в кордоцентричній системі авторського світобачення. Філософсько-психологічний підтекст простежується в екзистенційній площині пізнього періоду творчості митця, що характеризується особливістю репрезентації самоти, болю й розлуки в житті ліричного героя.

Література:

1. Бахтіярова Т. Поетична творчість М. Вінграновського 60–80-х років : автореф. дис. ... канд. філол. наук / Т. Бахтіярова. – Херсон, 2007. – 20 с.
2. Борисюк І. Стилетворчі функції міфо-ритуальних форм у поезії вісімдесятників (В. Герасим'юк, І. Римарук, І. Малкович) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.01 / І. Борисюк. – К., 2006. – 20 с.
3. Вінграновський М. Вибрані твори : в 3 т. / М. Вінграновський ; вступ. стаття Т. Салиги. – Тернопіль : Богдан, 2004. – Т. 1 : Поезії. – 2004. – 400 с.
4. Дзюба І. Микола Вінграновський / І. Дзюба // Дзюба І. З криниці літ : в 3 т. / І. Дзюба. – К. : Києво-Могилянська академія, 2007. – Т. 3 : Літературні портрети. Дніпровський меридіан. Зі спогадів. – 2007. – С. 547–576.
5. Мішеніна Т. Звуковий декор поетичного простору Миколи Вінграновського / Т. Мішеніна // Філологічні студії: науковий вісник КНУ. – Кривий Ріг, 2012. – Вип. 7. – Ч. 2. – С. 215–225.
6. Моренець В. Віхи життя і творчості М. Вінграновського / В. Моренець // Вінграновський М. Вибрані твори / М. Вінграновський. – К. : Дніпро, 2004. – С. 819–822.
7. Тарнашинська Л. Гармонія парадоксів як художнє надзавдання: Микола Вінграновський / Л. Тарнашинська // Сюжет Доби: дискурс шістдесятництва в українській літературі ХХ століття. – К. : Академперіодика, 2013. – С. 282–334.
8. Фоміна Л. Індивідуальний код художньої мови Миколи Вінграновського / Л. Фоміна // Бахмутський шлях. – 2010. – № 1/2. – С. 161–164.
9. Фоміна Л. Флористична символіка в художньому світі М. Вінграновського: фольклорна традиція та авторське «Я» / Л. Фоміна // Філологічні трактати. – 2011. – Т. 3. – № 1. – С. 34–40.

Шарагіна О. В. Художественное моделирование тишины и молчания в поэтической палитре Николая Винграновского

Аннотация. В статье проанализированы поэтические произведения Николая Винграновского. Предпринята попытка выяснить реализацию мировоззренческой и эстетической позиций автора через коммуникативные конструкции naturalis silentio (тишины) и homo silentio (молчания). Доказано, что главное место в творческой палитре поэта занимают тишина и молчание в натурфилософской, кордоцентричной и экзистенциальной плоскостях лирического текста.

Ключевые слова: натурфилософия, кордоцентризм, экзистенциализм, homo silentio (молчание), naturalis silentio (тишина).

Sharagyna O. Poetic modeling natural silence and silence in lyric Mikola Vingranovsky

Summary. The article analyzes the poetic works of Mikola Vingranovsky. An attempt to clarify the implementation of ideological and aesthetic positions author by communication design homo silentio (hush) and naturalis silentio (silence). It is proved that a dominant place in the poet takes natural voiceless in natural philosophy, cordocentrism and existential planes lyrical text.

Key words: natural philosophy, cordocentrism, existentialism, homo silentio (hush), naturalis silentio (silence).